

SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE

**IZBORNI PROGRAM
SDA NOVI GRAD SARAJEVO
ZA OPĆINSKE IZBORE**

7. OKTOBRA 2012. GODINE

**POKRENIMO
NOVI GRAD
ZAJEDNO**

Program rada 2012. - 2016

SEMIR EFENDIĆ

kandidat SDA

za načelnika

Općine Novi Grad

Sarajevo

**POKRENIMO
NOVI GRAD
ZAJEDNO**

SADRŽAJ:

UVOD	4
DONOŠENJE STRATEGIJSKOG DOKUMENTA ZA PERIOD 2012. - 2016.	6
I IZGRADNJA INFRASTRUKTURE U FUNKCIJI BOLJEG STANDARDA ŽIVOTA	7
II PRIVREDA I ZAPOŠLJAVANJE	15
III UNAPRJEĐENJE SERVISNIH DJELATNOSTI OPĆINE	17
IV EKOLOGIJA	21
V NOVI GRAD - MJESTO URBANOG I UGODNOG ŽIVLJENJA	23

UVOD

U skladu sa Izbornom platformom SDA, i Kantonalnog odbora SDA Sarajevo za lokalne izbore 2012. Općinski odbor SDA Novi Grad usvojio je Izborni program SDA Novi Grad Sarajevo za općinske izbore 7. Oktobra 2012. Ovaj izborni program se nudi biračima kako bi zadobio njihovu podršku i legitimitet i bio osnova za planiranje i rad općinske administracije u naredne četiri godine. Naš kandidat za načelnika Općine, kao i kandidati za vijećnike bit će u obavezi da ovaj izborni program u što većoj mjeri implementiraju, u ovisnosti od stepena podrške birača, broja mandata u Općinskom vijeću i izbora našeg kandidata za načelnika, u što ne sumnjamo. Naši ciljevi su: natpolovična većina mandata u Općinskom vijeću Novi Grad; pozicija načelnika Općine kao i većina od sedam vijećnika koji će biti izabrani u Općinskom vijeću Novi Grad za Gradsko vijeće Sarajeva. Općina Novi Grad je najveća i najnaseljenija općina u Kantonu Sarajevo u kojoj živi jedna trećina njegovih stanovnika. S obzirom na broj stanovnika, položaj i infrastrukturu s pravom možemo reći da je Općina Novi Grad jedna od najznačajnijih općina u Bosni i Hercegovini sa izuzetnim potencijalom. Ona se nalazi na koridoru V-c sa dostupnom primarnom infrastrukturom i predstavlja područje moderne urbane cjeline glavnog grada. Općina Novi Grad je mjesto velikih mogućnosti, ali je činjenica da te mogućnosti nisu u dovoljnoj mjeri iskorištene. Iako ima šanse da bude najbogatija općina i mjesto najugodnije za življenje, to danas Novi Grad nije. To je osnovni razlog zbog kojeg SDA Novi Grad, i kandidat za načelnika Općine mr.

Semir Efendić, građanima naše općine nude sažeti program rada koji sadržava prioritetne politike razvoja Općine za period 2012-2016 godina. Uvjereni smo da s ovim programom, iskrenom željom za boljitak i spojem mladosti i iskustva možemo doprinijeti ubrzanom razvoju naše Općine. U naredne četiri godine možemo zajedno napraviti Općinu Novi Grad boljim mjestom za življenje, koristeći njene potencijale strateškim upravljenjem njenih resursa. Aktuelna općinska vlast nije uradila dovoljno s obzirom na mogućnosti koje su joj bile na raspolaganju. U narednom četvorogodišnjem periodu radit ćemo na razvoju infrastrukture i poticanju privrednog razvoja, unaprijediti rad servisnih djelatnosti općine i stvarati ambijent da Novi Grad bude mjesto ugodnog življenja, vodeći računa o potrebama svih dobnih i socijalnih grupa. Vratit ćemo Novom Gradu mjesto koje zaslužuje, u razvojnim planovima Kantona naša općina mora zauzeti adekvatno mjesto i tu je posebno bitna uloga općinskih struktura vlasti i njihovo postupanje i planiranje u skladu sa zahtjevima i potrebama 27 mjesnih zajednica koliko ih djeluje u našoj općini. S vjerom u Boga i temeljne moralne principe i uvjerenja i uz podršku naših građana možemo izgraditi bolju Općinu Novi Grad.

POKRENIMO NOVI GRAD ZAJEDNO!!!

DONOŠENJE STRATEGIJSKOG DOKUMENTA ZA PERIOD 2012. - 2016.

SDA Novi Grad želi transparentno i planski raditi. S tim ciljem namjeravamo odmah nakon izbora, na temelju ovog izbornog programa, na Općinskom vijeću usvojiti strateški dokument kojim će se planirati sve općinske aktivnosti za mandatni period 2012.-2016. Taj dokument će biti vrlo egzaktna sa rokovima realizacije planiranog. Na osnovu toga će se raditi godišnji programi rada i planirati budžeti. Općinsko vijeće će moći lakše pratiti rad načelnika i općinskih službi, a i NVO će moći pratiti stepen realizacije planiranog i o tome obavještavati građane. Nakon okončanja mandata načelnika i općinskog vijeća imat će se jasan pregled realiziranog i na osnovu toga će se moći realno izmjeriti učinak kako načelnika, tako i općinskog vijeća. To je transparentan, savremen i odgovoran pristup u izvršavanju prava i obaveza vlasti na lokalnom nivou.

I IZGRADNJA INFRASTRUKTURE U FUNKCIJI BOLJEG STANDARDA ŽIVOTA

Jedan od prioriternih zadataka je izgradnja primarne infrastrukture, vodosnabdijevanja i kanalizacione mreže, te lokalnih puteva na teritoriji cijele Općine. Nedopustivo je da u 21. stoljeću imamo gradska područja glavnog grada BiH poput Dobroševića, Reljeva, Sokolja, Briješća itd. čiji stanovnici nemaju stabilan sistem vodosnadbijevanja ili kanalizacionu mrežu. Stoga općina ove probleme mora tretirati kao najprioritetnije. S tim u vezi inicirat ćemo izradu regulacionih planova, kao preduvjet za plansku izradu projekata vodosnadbijevanja, kanalizacione mreže, kao i uopće infrastrukture. Inicirat ćemo kod viših nivoa vlasti da se dio poslova koji su u njihovoj nadležnosti efikasno planira sa preciznim rokovima i sredstvima za realizaciju. Pored osnovnih potreba za primarnom infrastrukturom, razvoj općine u velikoj mjeri zavisi od njenog privrednog razvoja. Stoga će izgradnja infrastrukture biti usmjerena i prema potrebama privrede. To znači da želimo infrastrukturno planirati razvoj privredne zone Rajlovac, ali i drugih lokaliteta koji se na osnovu stručnih analiza pokažu pogodnim za razvoj privrednih zona.

REKONSTRUKCIJA DOMA ZDRAVLJA KUMROVEC I ULICE ADEMA BUĆE

U fokus pažnje želimo staviti hitnu rekonstrukciju Doma zdravlja „Kumrovec“ na Otoci, i ulicu Adema Buće koja je u funkciji glavne saobraćajnice za odvoz smeća do gradske deponije i koju svakodnevno koristi preko 30 000 stanovnika općine Novi Grad. Dom zdravlja “Kumrovec” na Otoci je zdravstvena ustanova koja pruža zdravstvene usluge izuzetno velikom broju ljudi i evidentno je da se njegovi kapaciteti moraju rekonstruisati i obnoviti. Prije svih, naša djeca i penzioneri moraju imati zdravstvenu ustanovu najvišeg standarda. U vezi s ovim pitanjem općinska vlast ne smije biti pasivna, već mora u saradnji sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo i rukovodstvom Doma zdravlja obezbijediti sve uslove kako bi se u ovom objektu mogla na adekvatan način pružiti zdravstvena zaštita. Stoga u narednom periodu rekonstrukcija i adaptacija ovog objekta predstavlja jedan od naših prioriteta. Za rekonstrukciju ulice Adema Buće, već nekoliko godina Kanton Sarajevo izdvaja sredstva, ali zbog nemara dosadašnje vlasti u Općini Novi Grad nije došlo do njegove realizacije. U saradnji sa kantonalnim institucijama vlasti, kompletan projekat rekonstrukcije može se završiti u okviru jedne fiskalne (kalendarske) godine.

IZGRADNJA ŠKOLSKIH OBJEKATA I DJEČIJIH VRTIĆA

Iako obrazovanje nije u primarnoj nadležnosti općine, moguće je i poželjno da općina bude pokretač aktivnosti na izgradnji novih ili dogradnji postojećih školskih objekata. Općina Novi Grad ima nužnu potrebu izgradnje nekoliko školskih objekata zbog pretrpanosti postojećih, velike udaljenosti od kuće do škole za jedan dio djece, usljed čega su ta djeca izložena opasnosti po vlastitu sigurnost kako u saobraćaju, tako i uopće. Također želimo roditeljima približiti objekte dječijih vrtića. U saradnji sa vlastima Kantona Sarajevo potrebno je napraviti detaljan plan obnove postojećih i izgradnje novih tamo gdje ih nema i to će biti jedan od naših prioritetnih zadataka. Istrajat ćemo na Izgradnji škole u Vrbovskoj ulici (na Aneksu), na proširenju kapaciteta škole u Dobroševićima (uz projekat izgradnje fiskulturne sale), na dovršetku izgradnje sportske dvorane u Briješću i Izgradnji područne škole na Vitkovcu (Boljakov Potok). Možemo obećati građanima Alipašinog Polja da ćemo obnoviti dječiji vrtić na Alipašinom Polju u A fazi, kao i izgraditi po jedan dječiji vrtić na Dobrinji i najmanje jedan na prostoru od Boljakovog potoka do Sokolja.

SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA

Kada je u pitanju saobraćajna infrastruktura općine Novi Grad, izgradnja nekoliko saobraćajnica nameće se kao nužna za dalji razvoj općine:

DOVRŠETAK IZGRADNJE IX TRANSFERZALE

Izradnjom IX transfertzale, područje Općine na kojem živi oko trećina njenih stanovnika, komunikacijski će se uvezati sa ostatkom općine. Na teritoriji općine Novi Grad ne postoji u punom profilu izgrađena nijedna transferzala koja poprečno povezuje dijelove grada, tako da građani na putu iz jednog u drugi dio općine moraju putovati preko teritorije općina Ilidža ili Novo Sarajevo, što troši vrijeme i novac. Da bi skratili vrijeme i dužinu putovanja želimo izgraditi nadvožnjak, tj. kolski most na lokaciji Alipašin Most I (Boljakov Potok) koji je predviđen regulacionim planom i za koji postoji interes Kantona. Izgradnjom ove transferzale povezat će se postojeće četiri trake od raskrsnice ulica Bulevar Meše Selimovića i Ive Andrića. To će se postići izgradnjom nadvožnjaka preko željezničke pruge i stanice Alipašin most koji će se spojiti na ulice Smaje Šikala i Safeta Zajke.

IZGRADANJA LOT-A 2C SARAJEVSKE OBILAZNICE

Za brzo saobraćajno povezivanje gradskog

područja Sarajeva sa koridorom Vc na Sarajevskoj obilaznici, posebno za Opštinu Novi Grad je veoma bitna realizacija lot 2 Sarajevske obilaznice koji se sastoji od tri dijela i to: lot 2a (petlja Butila - Briješće); lot 2b (Briješće - Stupka petlja) I lot 2c (Briješće - ulica Safeta Zajke - Boljakov potok). Realizacijom I trećeg lot-a 2c imali bismo bolju vezu iz centralnog dijela grada na koridor Vc. Zbog toga ćemo insistirati da se pokrenu aktivnosti na realizaciji lot-a 2c Sarajevske obilaznice koji bi spojio ulicu Safeta Zajke na petlju u Briješću čija je izgradnja u toku. Time ćemo obezbijediti da se na dvije tačke naša općina spaja na autoput. To će značiti veliko rasterećenje saobraćaja, vrijednost poslovnih I privatnih objekata će porasti, stvorit će se kvalitetne pretpostavke za investiciona ulaganja, a I sigurnost I brzina odvijanja saobraćaja će biti daleko veća.

IZGRADNJA A TRANSVERZALE

Planovi za izgradnju A transverzale na rubu naselja Dobrinja postoje još od 80-ih godina. Za potrebe prelaza A transverzale i XI transverzale preko rijeke Dobrinje na nizvodnom dijelu od naselja Dobrinja na njenom regulisanom koritu izgrađen je novi most. A transverzala se prostire od XII transverzale preko novog mosta na rijeci Dobrinji neposredno uz naselje Dobrinja V te spaja sa X transverzalom. Prije rata urađen je dio A transverzale od XII transverzale do ulice Braće Mulića. U posljednje vrijeme usljed sve većeg zagušenja saobraćaja kako u naselju Dobrinja i Aerodromskom naselju koji pripadaju Opštini Novi Grad te dijelovima

Opštine Ilidža (Međunarodni aerodrom, Kasindolska ulica) ukazala se potreba za što bržim povezivanjem naselja sa užom gradskom jezgrom putem A transverzale a sve u cilju smanjenja saobraćajnih gužvi koje su postale svakodnevna pojava. Zbog bitnosti ovog komunikacijskog pravca mi ćemo inicirati njenu izgradnju i uraditi svoj dio posla.

IZGRADNJA PRUŽNOG PRELAZA KISIKANA U RAJLOVCU

U neposrednoj blizini sadašnjeg pružnog prelaza Kisikana, u naselju Rajlovac, potrebno je izgraditi novi denivelisani pružni prelaz. Realizacijom ovog projekta, postojeći pružni prelaz bi se dislocirao na mjesto planiranog i projektovanog novog pružnog prelaza. Time bi se u znatnoj mjeri smanjile saobraćajne gužve u zoni postojećeg pružnog prelaza jer se isti sada nalazi u samoj raskrsnici magistralnog puta M-5 i lokalnog puta za naselje Reljevo. Pored toga, sigurnost saobraćaja i uslovi odvijanja istog bi se podigli na jedan viši nivo. Za realizaciju ovog veoma bitnog projekta pripremljena je projektna dokumentacija. Također, postojeći drveni most preko rijeke Bosne želimo temeljito rekonstruirati i dovesti u stanje koje će garantirati sigurno odvijanja saobraćaja.

“SMIRIVANJE” SAOBRAĆAJA U U ZONAMA OSNOVNIH ŠKOLA I VRTIĆA

Na području Općine Novi Grad, na 11 lokacija

izvršit ćemo tzv. smirivanje saobraćaja postavljanjem „ležećih policajaca”. To namjeravamo uraditi kod: O.Š. „Osman Nuri Hadžić” ul. Lava Tolstoja br. 6; O.Š. „Skender Kulenović” ul. Dobrinjske bolnice br. 16; O.Š. „Čamil Sijarić” ul. Braće Mulića br. 16; O.Š. „Aleksa Šantić” ul. Branislava Nušića br. 95; O.Š. „Osman Nakaš” ul. Gradačačka br. 33; O.Š. „Avdo Smajlović” ul. Adema Buće br. 63b; O.Š. „Umihana Čuvidina”, ul. Smaje Šikala br. 1; O.Š. „Sokolje” ul. Numan-paše Čuprilića do broja 17; O.Š. „Dobroševići” ul. Ahatovička br. 41; O.Š. „Al Walidein Gazzaz” ul. Hasiba Brankovića br. 2; O.Š. „Mehmedalija Mak Dizdar” ul. Žrtava fašizma br. 14 i Vrtić „Dječiji grad” ul. Olimpijska. Također, namjeravamo u blizini osnovnih škola i vrtića uraditi projekte postavljanja utisnutih u asfalt svjetlosnih markera za dodatno obilježavanje pješačkih prelaza preko kojih je najveća frekvencija kretanja djece kako bi njihova sigurnost bila na najvišem nivou.

UREĐENJE BIKIKLISTIČKE STAZE UZ GLAVNU MAGISTRALU NA PODRUČJU OPĆINE NOVI GRAD

Uvažavajući sve veću potrebu i interes građana za uređenim biciklističkim stazama, uradit ćemo i realizirati projekat biciklističke staze uz glavnu magistralu na području Novog Grada kao i uređenje i uvezivanje biciklističke staze sa Dobrinjom. U okviru navedenog projekta posebnu pažnju ćemo posvetiti sigurnosti biciklista, ali i pješaka na način da što manje ometaju jedni druge. To pretpostavlja i postavljanje horizontalne i vertikalne signalizacije na trasu uređenih

biciklističkih staza. Naša namjera je biti dio integralnog projekta uređenih biciklističkih staza u Sarajevu, koji treba voditi institucija Grada Sarajeva.

SAOBRAĆAJ U MIROVANJU (PARKIRALIŠTA)

S obzirom na velike stambene a i poslovne komplekse koji se nalaze na lokalitetima Općine Novi Grad evidentan je problem saobraćaja u mirovanju, odnosno kapaciteta mjesta za parkiranje. Posebno je ovaj problem izražen u naseljima Alipašino polje i Dobrinja. Određeni broj građana prilikom kupovine stambenog objekta platitli su i parking mjesta, a danas često nisu u prilici da koriste taj prostor jer to im nije omogućeno na adekvatan način. Postojeća parkirališta su zapuštena i prljava i o njima niko ne vodi računa. Mi ćemo uraditi i održavati hirizontalnu signalizaciju na parkiralištima, redovno ih čistiti i održavati, uvesti reda u njihovo korištenje, kao i osigurati redovno održavanje zelenog pojasa u i oko parkirališta. Također, pojačat ćemo osvjetljenost parking površina, a radit ćemo na većoj sigurnosti na njima preko njihovog video-nadzora ili uspostavom čuvarske službe. Prioritet će nam biti parkirališta koja su u zonama uz entitetsku liniju (Dobrinja), gdje su slučajevi otuđenja vozila najbrojniji. Na ovaj način ćemo smanjiti rizik od krađe automobila, a i osigurati i otvaranje novih radnih mjesta. Uređenje parking prostora, kao i izgradnja dva veća parking prostora (garaže) na području Alipašino polja i Dobrinje u dobroj mjeri bi se riješilo ovo pitanje. U periodu od četiri godine smatramo da možemo u punom kapacitetu krenuti u realizaciju ove aktivnosti.

II PRIVREDA I ZAPOŠLJAVANJE

STVARANJE AMBIJENTA ZA NOVA ULAGANJA I OTVARANJE RADNIH MJESTA

Glavni resurs općine Novi Grad su ljudi. Tu je najveća koncentracija znanja i vještina u Kantonu Sarajevo, ali i u BiH. Također, geografski i komunikacijski položaj kao i administrativno pripadanje glavnom gradu velike su povoljnosti za općinu Novi Grad. U tom smislu potrebno je uraditi studiju ekonomskih djelatnosti na prostoru općine Novi Grad i obezbijediti podršku razvoju malog i srednjeg biznisa, uz identifikaciju i poseban tretman brzorastućih firmi. Prateći trendove urbanih cjelina evropskih i svjetskih metropola, smatramo položaj Općine Novi Grad idealnim za razvoj uslužnih djelatnosti. Postojećim proizvodnim kapacitetima treba omogućiti nesmetan razvoj i adekvatne uslove za proširivanje obima poslova. S tim u vezi osnovni zadatak općine jeste da prilagodi primarnu infrastrukturu za razvoj ovih djelatnosti. Također, radićemo na pojednostavljivanju i ubrzanju općinskih procedura i učiniti ih prihvatljivim za potencijalne investitore. Općina mora imati aktivnu ulogu u saradnji s privrednim subjektima, gradeći prepoznatljiv brend "dobrog mjesta za unosno poslovanje". Poseban napor ćemo uložiti na popravljavanje poslovnog imidža općine Novi Grad koja je zbog „afere SDP-reket“ i sličnih afera dobila

neslavan epitet reketaške općine. To tjera investitore i smanjuje šanse za razvoj općine i zapošljavanje mladih ljudi. Prvi uvjet je promjena dosadašnje vlasti u općini za koju se direktno veže taj negativan imidž. Najmanje 5% općinskog budžeta želimo odvajati za podsticaj firmama u funkciji privrednog razvoja, koji će se direktno vezati sa brojem novih uposlenika koje te firme zapošljavaju. Realizacija ovih aktivnosti direktno će uticati na povećanje općinskog budžeta i na taj način će se obezbijediti veća mogućnost investiranja i ulaganja u poboljšanje standarda života građana općine Novi Grad.

POKRETANJE PRIVREDNIH ZONA

U općini Novi Grad dugi niz godina u planu je pokretanje privredne zone Rajlovac, ali ona nikad nije zaživjela u punom kapacitetu. Želimo u što kraćem roku obezbijediti svu potrebnu infrastrukturu za njezino pokretanje. Također, namjeravamo u saradnji sa federalnim nivoima vlasti pokrenuti projekat uspostave privredne zone na lokaciji fabrike „Zrak“ u Buća Potoku, što je lokacija na kojoj je nekada radilo i više od 5 000 zaposlenika, a danas ih je svega stotinjak. U sastavu privrednih zona želimo formirati i inkubacione centre i proaktivno djelovati na pokretanju novih privrednih djelatnosti. Većim iskorištavanjem privrednog potencijala općine, povećava se i broj novih radnih mjesta i na taj način direktno utiče na smanjenje broja nezaposlenih, što kao pozitivan rezultat ima povećanje budžeta koji omogućava veću efikasnost lokalne zajednice u svim oblastima.

III UNAPRJEĐENJE SERVISNIH DJELATNOSTI OPĆINE

ELEKTRONSKA UPRAVA

Podići ćemo efikasnost općinske administracije koja će brže i ažurnije odgovarati na potrebe građana i potencijalnih investitora. Implementirat ćemo savremene metode i primijeniti elektronsku upravu u punom kapacitetu, po uzoru na pozitivna evropska iskustva. Elektronska uprava, u principu, eliminira korupciju u administraciji, dovodi sve građane u ravnopravan položaj, čini efikasnom lokalnu upravu, osigurava ostvarenje prava iz domena lokalne samouprave i uprave na načinu uspostave principa i kriterija poznatih unaprijed. Na ovaj način, postići ćemo veću transparentnost i ažurnost, unaprijediti odgovornost državnih službenika prema građanima i skratiti rokove za obradu predmeta građana.

REGULACIONI PLANOVI I LEGALIZACIJA OBJEKATA

Danas u Općini Novi Grad postoji oko 12 hiljada nelegaliziranih objekata. Nedopustiv je dosadašnji odnos općinskih vlasti prema ovom problemu. U periodu od četiri godine, napraviti ćemo efikasan sistem za rješavanje ovih pitanja i zahtijevat ćemo od Gradskog vijeća Sarajeva dovršetak izrade i usvajanja regulacionih planova. Prema važećem zakonu

izrada regulacionog plana traje maksimalno dvije godine, ali ovaj zakonski rok se skoro nikad ne ispoštuje, što stvara velike probleme jer to zaustavlja rješavanje svih postupaka legalizacije objekata. Pored regulacionih planova, najveći problem u ovoj oblasti do sada je bila neefikasnost općinske administracije u rješavanju predmeta. Neadekvatna je kadrovska popunjenost općinskih službi koje se bave ovom problematikom. Želimo promptno rješavati ove probleme i podići materijalno-tehničku opremljenost ovih službi. Paralelno sa procesom legalizacije želimo otvoriti proces efikasnog planiranja zona za individualnu i kolektivnu stambenu izgradnju. To je planski i sistemski pristup, koji podrazumijeva prvobitno osiguranje infrastrukture, a tek potom podizanje objekata. Jedino na taj način ćemo imati naselja koja imaju visoke standarde življenja. Isto tako želimo prostorno planirati i poslovne zone visokog standarda poslovanja, sa prethodno izgrađenom infrastrukturom. To je jedan od uvjeta za intenzivnije investiranje u općinu Novi Grad što će imati pozitivne efekte ne samo za zapošljavanje, što je jedan od osnovnih ciljeva, već i na budžet općine, a to opet znači veća ulaganja u interesu građana. Omogućit ćemo građanima sukcesivno plaćanje zemljišne rente na način da ih izvršavaju kroz mjesečne rate koje neće ugroziti egzistenciju njihovih porodica. Sklapat će se posebni ugovori između općine i vlasnika objekata kojim se reguliše odgođeno plaćanje zemljišne rente u periodu do 10 godina.

EFIKASNOST UPRAVITELJA ZGRADA

Smatramo da lokalna zajednica ne može ostati neuključena i neinformisana o pitanju rada upravitelja zgrada, posebno ako imamo prisutne probleme u toj oblasti. Smatramo da veliki broj stambenih jedinica nema adekvatan tretman od strane upravitelja. Želimo imati saradnju sa upraviteljima kako bismo mogli dati podršku za rješavanje problema u ovoj oblasti. U budžetu ćemo osigurati interventna sredstva za hitne slučajeve s kojim će se moći pomoći građanima u slučaju potrebe hitnih intervencija na njihovim objektima. Nedopustivo je da neki kvarovi u zgradama (npr. lifta, krova i sl.) stoje neriješeni danima i sedmicama, a da se u to ne uključuju općinske službe. Općina Novi Grad do sada nije imala u budžetu predviđena sredstva za ove svrhe za razliku od nekih drugih gradskih općina u Sarajevu. Stoga, već od naredne godine planiramo osigurati ova sredstva. Želimo osigurati da svi građani etažni vlasnici dobiju od svojih upravitelja godišnje izvještaje o izvedenim radovima i utrošku njihovog novca. Ne može se nastaviti dosadašnja praksa da građani koji plaćaju svoje obaveze prema upraviteljima ne znaju u šta i na koji način se troše njihovi novci.

IV EKOLOGIJA

JAVNA HIGIJENA

Ne možemo govoriti o Sarajevu kao metropoli ukoliko nemamo čist i uređen grad. Iako je ovo nadležnost Kantona, ne smije izostati inicijativa i rad općine. Aljkavošću i nezainteresiranošću dosadašnje vlasti, rubni dijelovi Općine Novi Grad su zapušteni i prljavi. Još uvijek na svim lokacijama nije planski regulisan odvoz smeća, zbog čega nastaju nelegalne deponije. Vrlo brzo ćemo i na tim područjima osigurati organizirano skupljanje i odvoz smeća, a postojeće deponije i one koje se eventualno pojave, brzo i efikasno očistiti, postaviti table zabrane i upozorenja da se ne odlaže smeće u prirodu i osigurati represivne mjere prema nesavjesnim pojedincima koji namjerno ili nemarno zagađuju okoliš. Da bismo efikasno realizirali ove namjere promijenit ćemo i proširiti nadležnosti općinskom preduzeću "LOKOM" i dodati mu nadležnosti održavanja javne higijene u Općini Novi Grad posebno u onim djelovima općine koje nisu adekvatno pokrivene i tretirane od strane KJKP „Rad“ i KJKP „Park“. Nije nemoguće da svi parkovi na području općine budu uređeni, redovno održavani, u ljetnim mjesecima navodnjavani i čisti u svakom trenutku. To se posebno odnosi na parkovske površine u naseljima Alipašino i Saraj Polje i Dobrinja gdje je sada situacija jako loša. Osigurat ćemo veći broj kanti i korpi za otpad. Na taj način smanjit ćemo zagađenost grada i doprinijeti ljepšem izgledu naše općine. Općina Novi Grad će u vrlo kratkom vremenskom periodu

postati jedna od najčistijih općina u Bosni i Hercegovini.

ENERGETSKA EFIKASNOST – PROGRAM “UTOPLJAVANJA” ZGRADA

Poseban infrastrukturni i ekološki projekat koji predviđamo za općinu Novi Grad je projekat energetske efikasnosti tj. utopljanja stambenih zgrada. Stambeni fond općine Novi Grad ima nekoliko tematskih cjelina. Trenutna potrošnja toplotne energije u stambenom fondu je u prosjeku 150 kwh po metru kvadratnom stambenog prostora, dok je evropski standard, i norma na koju se BiH obavezala 50 kwh/m² godišnje, što znači tri puta manje u odnosu na količinu energije koju trenutno trošimo u općini Novi Grad. Najeklatantniji primjer rasipanja toplotne energije, vjerovatno cijeloj BiH, je novogradsko naselje Alipašino Polje, gdje kod velikog broja zgrada ne postoji fasada, odnosno, nikakva toplotna izolacija, tako da trenutni sistem grijanja, čak ni uz maksimalnu potrošnju energije u zimskim mjesecima, ne uspijeva da postigne cilj dovoljnog zagrijavanja stambenog prostora. Da bi se postigao evropski standard potrošnje toplotne energije od 50kwh/m² potrebno je uraditi kompletnu termoizolacionu fasadu na ovima zgaradama, što je projekat koji se može realizirati u saradnji sa višim nivoima vlasti i korištenjem evropskih fondova koji postoje za ovakve namjene. S obzirom na to da će se projektom trostruko smanjiti utrošak toplotne energije, očekuje se relativno brz povrat uložениh sredstava kroz uštede.

Potrošnjom tri puta više energije u proteklih desetak godina potrošili smo sredstva za fasade koje bi osigurale velike uštede kako za potrošače tako i za državu, koja je uvoznik energenata za proizvodnju toplotne energije u Sarajevu. Prema tome, jedan od prioriteta u naredne četiri godine mora biti “utopljanje” stambenih zgrada na području naše općine. Na ovaj način postizemo više efekata. Osim doprinosa ekologiji, dugoročno ćemo osigurati uštedu energije, bit će podignut standard stanovanja ljudi, a porast će i vrijednost samih objekata.

PSI LUTALICE

Problem pasa lotalica postao je zadnjih nekoliko godina jedan od najozbiljnijih u našem gradu. Neophodno je da općina Novi Grad u saradnji sa drugim općinama, Gradom, i Kantonom Sarajevo hitno pristupi pronalaženju sistemskog rješenja za ovaj problem. U tom smislu općina će planirati izdvajanje budžetskih sredstava koja bi se udruženo sa drugim institucijama investirala u brzo i efikasno iznalaženje rješenja. Posebnu ulogu u tome mogu imati Veterinarski fakultet Sarajevo i Javno preduzeće Veterinarska stanica Kantona Sarajevo, kojima treba omogućiti adekvatne resurse za kastraciju i zbrinjavanje pasa lotalica sa ulica našeg grada.

V NOVI GRAD - MJESTO URBANOG I UGODNOG ŽIVLJENJA

KONGRESNI CENTAR SARAJEVA

Polazeći od činjenice da Sarajevo kao grad teži da bude jedna od evropskih metropola, neophodno je graditi infrastrukturu koja bi omogućila razvoj grada u tom pravcu. S obzirom da se u Sarajevu od 70- tih godina prošlog stoljeća nije sagradio ni jedan kulturni objekat, smatramo neophodnim izgradnju jednog multifunkcionalnog prostora namjenjenog za kulturne i poslovne sadržaje. Po uzorima na evropske i svjetske metropole, Općina Novi Grad idealno je područje za izgradnju multifunkcionalnog Kongresnog centra Sarajeva, na lokalitetu do RTV Doma prema Ilidži. Objekat će sadržavati više sala i dvorana u kojim će se moći održavati centralni kulturni i poslovni događaji u Bosni i Hercegovini, kao što su koncerti, predstave, filmske projekcije, kongresi, itd. U sklopu samog kompleksa nalazili bi se šoping centar i podzemna garaža koji bi omogućili samofinansiranje i održavanje ovog objekta. Također u arhitektonsko rješenje objekta uklopio bi se i trg koji bi postao centralni trg općine Novi Grad, jer danas ne postoji mjesto koje bi mogli zvati centrom naše općine.

SPORTSKO REKREATIVNI CENTAR "DOBRINJA"

Općina Novi Grad iako najmnogoljudnija općina nema ni jednog otvorenog bazena, što smatramo jednim od nedostataka u dosadašnjim razvojnim planovima. Na području naselja Dobrinja planiramo krenuti u izgradnju otvorenih bazena i rekreacionog centra, a u narednim fazama projekta planiramo omogućiti pravljenje kompleksa za banjsko rekreativni turizam, dovođenjem termalne vode na ovo područje sa Općine Ilidža, čiji su izvori manje od tri kilometra udaljeni od ovog područja. Pored potrebe za ovim kompleksom, na ovaj način poboljšali bismo kvalitet življenja u naselju Dobrinja, koja je u periodu nakon agresije na BiH u dobroj mjeri komunikacijski i sadržajno zapostavljeno područje. Ovim projektom porasla bi i potreba za uslužnim djelatnostima na ovom području, a povećala bi se i vrijednost nekretnina uz istovremeni rast standarda življenja.

BOSANSKA TRŽNICA

Želimo dati konkretan doprinos i stimulans za proizvodnju i potrošnju domaćih prehrambenih proizvoda. Stoga ćemo na području Općine Novi Grad osigurati prostor za tri "bosanske tržnice" koje bi bile locirane na Otoci, Alipašinom Polju i Dobrinji. Na ovaj način želimo pomoći domaćoj poljoprivrednoj i prehrambenoj proizvodnji i učiniti je dostupnoj našim sugrađanima, jer je Općina Novi Grad jedan od najvećih potrošača prehrambenih proizvoda u BiH.

Želimo progresivno povećavati budžete za stimulaciju poljoprivredne proizvodnje malih poljoprivrednih proizvođača. S tim u vezi realizirat ćemo projekte razvoja i podsticaja plasteničke proizvodnje i prerade voća i povrća.

IGRALIŠTA ZA DJECU I PARKOVI ZA PENZIONERE

Ne možemo govoriti o ugodnom mjestu stanovanja ukoliko naši najmlađi nemaju uređen prostor za svoje potrebe. Na cijelom prostoru Općine planiramo napraviti tematska igrališta namijenjena djeci i mladima, koja moraju biti čista, funkcionalna, sigurna i dostupna.

Osigurat ćemo njihovo redovno održavanje kako u funkcionalnom smislu, tako i u smislu higijene. Nadzor nad tim prostorima od strane zaduženih službi radi otklanjanja eventualnih nedostataka ili nehigijene bit će kontinuiran i svakodnevan. Posebnu pažnju ćemo posvetiti sigurnosti djece i uvođenju reda na tim igralištima.

Svaki i najmanji prostor želimo ozeleniti, postaviti klupe za sjedenje i korpe za otpatke i te prostore hortikulturno urediti. Želimo i u urbanim naseljima stvoriti oaze mira i zelenila u kojima će prije svih penzioneri moći uživati. Kao i u slučaju dječijih igrališta, osigurat ćemo njihovo redovno servisiranje, čišćenje i obilazak.

IZGRADNJA MEMORIJALNOG KOMPLEKSA “ŽUČ”

Bitke na Žuči tokom naše odbrane od agresije na Bosnu i Hercegovinu (1992-1995) predstavljaju nisku najslavnijih pobjeda A R BiH u kojoj su svoje živote dali mnogi naši sugrađani. Kao mjesto trajnog pomena i sjećanja na te herojske bitke, Općina Novi Grad u saradnji sa Kantonom Sarajevo u naredne četiri godine krenut će u realizaciju projekta izgradnje memorijalnog kompleksa “Žuč”. Također, u saradnji s Ministarstvom za boračka pitanja u Vladi Kantona Sarajevo, na adekvatan način planiramo intenzivirati aktivnosti na zaštiti i revitalizaciji “Ratnog tunela Dobrinja”, kao mjesta od posebnog historijskog značaja za Bosnu i Hercegovinu. U okviru svojih nadležnosti uradit ćemo i inicirati na kantonalnoj razini promoviranje ovih lokaliteta u memorijalno-turističke svrhe, a poseban fokus stavit ćemo na njihovoj posjećenosti od strane djece i omladine, kako bi oni na samom „izvoru“ učili historiju svog grada i domovine.

SIGURNOST

Aktuelna općinska vlast u Novom Gradu skoro da nije ništa uradila na poboljšanju sigurnosti stanovnika. Zbog toga, općina Novi Grad ima izuzetno loš imidž po pitanju sigurnosti i javnoga reda. Stoga ćemo u naredne četiri godine pokrenuti aktivnosti kao što su:

- Uvođenje sistema video nadzora na “problematicnim” lokacijama, kao i na

području parkova i igrališta za djecu;

- Saradnja sa nevladinim i obrazovnim institucijama u cilju preventivnih kampanja (sponzoriranje sportskih, kulturnih i edukativnih aktivnosti djece i mladih kroz klubove i udruženja), gdje će se transferi sredstava sportskim i nevladinim organizacijama direktno vezati za broj djece uključene u njihove programe, pri čemu će se osigurati da djeca iz porodica koja su slabijeg socijalnog statusa ne plaćaju članarine u sportskim klubovima. Pri tom ćemo osigurati maksimalnu kontrolu utroška tih sredstava kako bi ona bila upotrijebljena u interesu krajnjih korisnika, tj. djece.

- Uspostavljanje partnerskih odnosa sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Ministarstvom obrazovanja, nauke i mladih u aktivnostima koje se provode u cilju prevencije od nasilja sa posebnim akcentom na suzbijanje maloljetničke delinkvencije.

SOCIJALNA POLITIKA I POLITIKA PREMA PENZIONERIMA

Putem Centra za socijalni rad Općina Novi grad vodit će brigu o najugroženijim kategorijama građana naše općine, putem stambenog zbrinjavanja beskućnika, pomoći u hrani i lijekovima i drugim potrebnim vidovima pomoći i subvencioniranja. Posebnu pažnju ćemo posvetiti penzionerima kao zaslužnoj kategoriji građana koji su u svom radnom vijeku doprinijeli dostizanju postojećeg standarda života. Zato zaslužuju da se općina brine o njihovim potrebama i da

im osiguradostojanstvenu treću životnu dob. Održavaćemo stalnu komunikaciju sa udruženjima koja okupljaju i brinu se o penzionerskoj populaciji, kako bismo stalno radili na poboljšanju njihovog položaja, ali i finansirali projekte koji su u funkciji zdravog života penzionera. S tim ciljem ćemo planirati i projektovati centre za zdravo starenje penzionera u kojima će se oni moći okupljati i baviti aktivnostima koji su njima od interesa. Želimo ohrabriti udruženja penzionera da budu naši aktivni partneri.

POLITIKA PREMA MLADIMA

Uvjereni smo u suštinski značaj mladih ljudi od čijeg obrazovanja i aktiviteta ovisi budućnost naše općine, Grada i domovine. Osigurat ćemo stipendiranje posebno nadarenih učenika sa područja Novog Grada u osnovnim i srednjim školama, te studenata sa područja naše općine. Donijet ćemo općinske propise kojim ćemo urediti sistem nagrađivanja djece i omladine koja postižu izvanredne rezultate u oblasti sporta, kulture, nauke i umjetnosti. Osigurat ćemo finansijska sredstva koja će omogućiti mladima slabijeg imovinskog stanja učlanjenje u sportske klubove i KUD-ove. Ta djeca ne smiju biti diskriminirana u odnosu na svoje vršnjake koji su boljeg imovnog stanja. Za svu djecu sa posebnim potrebama općina će osigurati finansijska sredstva za realizaciju projekata inkluzije. Strateški ćemo planirati sredstva za ekološke projekte koji realiziraju mladi ljudi kao populacija od koje se očekuje da u toku sazrijevanja dostignu punu ekološku svijest.

BORAČKA POPULACIJA, RVI I PORODICE ŠEHIDA I POGINULIH BORACA

Želimo prekinuti praksu nedostojnog ophođenja općinske administracije prema porodicama šehida i poginulih boraca, ratnim-vojnima invalidima i boračkoj populaciji. To su najzaslužnije kategorije ljudi koji zaslužuju poštovanje i korektan odnos. Održavat ćemo stalnu komunikaciju sa predstavnicima ovih građana s ciljem prepoznavanja njihovih najprioritetnijih potreba. Maksimalno ćemo pojednostaviti i ubrzati procedure rješavanja potreba ovih zaslužnih kategorija ljudi. Posebnu pažnju ćemo posveti izgradnji i prilagođavanju prilaza svim javnim objektima za osobe koje se kreću pomoću invalidskih kolica. Na javnim parkinzima ćemo osigurati posebna parking mjesta za vozila osoba koje su vezane za invalidska kolica. Također ćemo osigurati sankcioniranje svih lica koja uzurpiraju pravo ovih lica na posebno parking mjesto.

SARADNJA SA VJERSKIM ZAJEDNICAMA

Posebno mjesto u svim programskim dokumentima Stranke demokratske zajednice na svim nivoima njenog organiziranja i rada zauzima pitanje saradnje sa vjerskim zajednicama. Smatramo da ne postoji niti jedan politički subjekt u BiH koji je kroz svoje ukupno djelovanje dao i približan doprinos afirmaciji ljudskih prava i sloboda, posebno u segmentu njihovog vjerskog manifestiranja, kao što je to činila SDA. Iako je saradnja SDA sa svim vjerskim zajednicama i do sada imala zavidan nivo, smatramo da ćemo, preuzimanjem izvršne i zakonodavne vlasti u Novom Gradu dati dodatni impuls sadržaju i kvalitetu saradnje i općinskih vlasti sa vjerskim zajednicama na svom području, sve u cilju pune afirmacije vjerskih prava i sloboda naših građana. Svi otvoreni i prikriveni otpori toj saradnji koje je do sada ispoljavala SDP-ova općinska vlast moraju postati prošlost u Novom Gradu.

ZAVRŠNA RIJEČ

Opredijeljeni smo da damo šansu mladim ljudima da odlučno pokrenu procese ozdravljenja općine Novi Grad. To opredjeljenje smo manifestirali kandidirajući mlade, obrazovane i čestite ljude za načelnika Općine, nosioca liste i vijećnike. Sinteza mladalačke energije i odvažnosti sa iskustvom koje ima SDA, daje nam za pravo da ćemo ovaj Program, uz Božiju pomoć, ne samo realizirati u punom kapacitetu, već i otvoriti nova poglavlja kao rezultat potrebe građana Općine Novi Grad. Realizacija ovog programa, koji će biti osnov za donošenje strategije i vizije razvoja općine Novi Grad u naredne četiri godine, ovisit će od podrške građana. Što veća podrška, to će više i efikasnije biti realiziran ovaj Program. Vrijeme je za promjene u Novom Gradu jer je sadašnje stanje neodrživo i direktno šteti građanima ove općine. Bez obzira na buduće namjere dosadašnje vlasti, toliko je narušen njen ugled kroz mnogobrojne reketaške afere, da bez promjena nećemo uspjeti vratiti povjerenje investitora. Kapital je najplašljivija kategorija i niko ga neće ulagati ako nema povjerenja u lokalnu vlast. To povjerenje je potrošila dosadašnja vlast i direktna posljedica toga je sve manji budžet i propuštena šansa za otvaranje novih radnih mjesta. Građani općine Novi Grad mogu imati i zaslužuju puno više nego što danas imaju. Zato su promjene nužne i one će se desiti. Molimo Boga da nam u dobrim i iskrenim namjerama pomogne i da nam pomogne da sačuvamo slobodu, čast i vjeru u našoj nam jedinoj domovini Bosni i Hercegovini.

Sarajevo, septembar 2012. godine

SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE

www.snagabih.ba
www.novigrad2012.com
www.sda-novigrad.com